

Đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Vũ Thị Thanh Tinh¹

¹ Học viện Tài chính.
Email: tinh.hvtc11@gmail.com

Nhận ngày 29 tháng 6 năm 2020. Chấp nhận đăng ngày 10 tháng 8 năm 2020.

Tóm tắt: Xây dựng, chỉnh đốn Đảng về phương diện đạo đức đang là vấn đề trọng yếu của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay. Trên cơ sở vận dụng quan điểm Hồ Chí Minh về đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, bài viết này nhận diện nguồn gốc, các căn bệnh do chủ nghĩa cá nhân gây ra trong đội ngũ cán bộ đảng viên và đề xuất một số giải pháp khắc phục nhằm nâng cao sức mạnh toàn diện của Đảng trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ nghĩa cá nhân, xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đạo đức cán bộ đảng viên.

Phân loại ngành: Triết học

Abstract: Building and rectifying the Party in terms of ethics is a key issue of the current work of Party building and rectification. On the basis of applying Ho Chi Minh's views on the fight against individualism, this article identifies the origins and diseases caused by individualism among Party members, and proposes a number of remedial measures to improve the overall strength of the Party in the current period.

Keywords: Ho Chi Minh Thought, individualism, Party building, Party rectification, Party members' ethics.

Subject classification: Philosophy

1. Mở đầu

Hồ Chí Minh là nhà tư tưởng đồng thời là lãnh tụ cách mạng đặc biệt quan tâm đến đạo đức cách mạng và công tác xây dựng,

chỉnh đốn Đảng về đạo đức. Với quan điểm nhất quán là “Xây đi đôi với chống”, Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh: Việc tăng cường đạo đức cách mạng không thể tách rời với việc đẩy lùi chủ nghĩa cá nhân vị kỷ. Vì thế,

Người đã đề ra một hệ thống tư tưởng mang tính toàn diện về vấn đề “quét sạch chủ nghĩa cá nhân”. Với tư duy khoa học và sự nhạy cảm đặc biệt về chính trị, quan điểm của Hồ Chí Minh về vấn đề này luôn là kim chỉ nam hành động của Đảng Cộng sản Việt Nam trong mọi chặng đường phát triển. Do sứ mệnh to lớn của Đảng trước dân tộc và sự suy thoái về đạo đức trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên hiện nay, việc quán triệt tư tưởng của Hồ Chí Minh về đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân để nâng cao đạo đức cách mạng, mang rõ tính thời sự và giá trị định hướng sâu sắc. Tìm hiểu tư tưởng đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân của Hồ Chí Minh để tìm ra động lực tinh thần và giải pháp hành động, thực sự đang là yêu cầu có tính khách quan và cấp thiết.

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về quét sạch chủ nghĩa cá nhân trong đội ngũ cán bộ, đảng viên

Từ điển Hồ Chí Minh học khái quát: “Tư tưởng Hồ Chí Minh về chống chủ nghĩa cá nhân là sự kế thừa thế giới quan của chủ nghĩa Mác – Lê-nin về mối quan hệ giữa con người với xã hội nói chung cũng như mối quan hệ giữa lợi ích cá nhân với lợi ích xã hội nói riêng, trên cơ sở đó, vạch ra bản chất của chủ nghĩa cá nhân và hệ quả tiêu cực của nó đối với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội” [5, tr.190].

Có thể khẳng định ở Việt Nam, Hồ Chí Minh là người đầu tiên đề cập một cách hệ thống đến khái niệm, nguồn gốc, bản chất, tác hại của chủ nghĩa cá nhân, cùng với các nguyên tắc và phương pháp để chống lại nó. Về mặt khái niệm, thuật ngữ “chủ nghĩa cá

nhân” được Hồ Chí Minh nhắc đến lần đầu trong tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc* (1947), Người viết: “Chủ nghĩa cá nhân là một thứ vi trùng rất độc, do nó mà sinh ra các thứ bệnh rất nguy hiểm” [3, t.5, tr.295]. Tiếp đó, Người khẳng định: “Chủ nghĩa cá nhân là trái ngược với chủ nghĩa tập thể và chủ nghĩa tập thể, chủ nghĩa xã hội nhất định thắng, chủ nghĩa cá nhân nhất định phải tiêu diệt”, “Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội. Người cách mạng phải tiêu diệt nó” [3, t.11, tr.600, 611]. Trong tác phẩm *Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân* (1969), Người nhấn mạnh: những người mang tư tưởng cá nhân chủ nghĩa thì “việc gì cũng chỉ nghĩ đến lợi ích riêng của mình trước hết”; họ không lo “mình vì mọi người” mà chỉ muốn “mọi người vì mình” [3, t.15, tr.546, 547]. Tóm lại, theo Hồ Chí Minh, chủ nghĩa cá nhân là thế giới quan, nhân sinh quan của những người chỉ biết tới lợi ích cá nhân mà xem thường lợi ích tập thể, chỉ biết tới lợi ích dân tộc mình mà không biết đến lợi ích của các dân tộc khác. Vì vậy, chủ nghĩa cá nhân tách rời, đối lập với chủ nghĩa tập thể và chủ nghĩa quốc tế của giai cấp công nhân. Nó làm ảnh hưởng nghiêm trọng tới sự tồn vong của các Đảng Cộng sản và chế độ xã hội chủ nghĩa của con người.

Hồ Chí Minh nhấn mạnh đến sự cần thiết phải quét sạch chủ nghĩa cá nhân và coi đây là nhiệm vụ quan trọng bậc nhất đối với quá trình thiết lập và xây dựng chế độ xã hội cộng sản chủ nghĩa. Khi Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành đảng cầm quyền, Hồ Chí Minh nhận ra nguy cơ lớn nhất là sự suy thoái về phẩm chất đạo đức của đội ngũ cán bộ, đảng viên, và vì thế Người thực sự

chú trọng tới việc cần phải quét sạch chủ nghĩa cá nhân trong cán bộ, đảng viên.

Hồ Chí Minh coi chủ nghĩa cá nhân “là một thứ rất gian xảo, xảo quyệt; nó khéo dỗ dành người ta đi xuống dốc. Mà ai cũng biết rằng xuống dốc thì dễ hơn lên dốc. Vì thế mà càng nguy hiểm” [3, t.11, tr.602]. Chủ nghĩa cá nhân nguy hiểm bởi nó là “giặc nội xâm” – giặc ở trong lòng. Trong *Sửa đổi lối làm việc* (1947), Người đã chỉ ra, chủ nghĩa cá nhân đã làm nảy sinh các căn bệnh: tham lam, kiêu ngạo, lừa dối, óc hẹp hòi, bệnh kéo bè kéo cánh... Trong *Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân* (1969), sau khi phân tích tác hại của chủ nghĩa cá nhân, Hồ Chí Minh đã kết luận: “Do cá nhân chủ nghĩa mà phạm nhiều sai lầm” [3, t.15, tr.547]. Theo đó, hệ lụy lớn nhất của chủ nghĩa cá nhân là ở chỗ nó là nguồn gốc của rất nhiều căn bệnh, nguyên nhân của nhiều thói hư, tật xấu trong cán bộ, đảng viên. Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Do chủ nghĩa cá nhân mà đẻ ra các tư tưởng sai lệch khác” [3, t.10, tr.588]; “Chủ nghĩa cá nhân... Nó là mẹ đẻ ra mọi tính hư nết xấu như lừa dối, suy bì, kiêu căng, kèn cựa, nhút nhát, lãng phí, tham... Nó là kẻ thù hung ác của đạo đức cách mạng, của chủ nghĩa xã hội” [3, t.13, tr.90]. Vì vậy, Hồ Chí Minh nhấn mạnh: địch bên ngoài không đáng sợ. Địch bên trong đáng sợ hơn, vì nó phá hoại từ trong phá ra. Với tất cả sự nguy hại của nó, chống chủ nghĩa cá nhân là công việc tất yếu của Đảng ta vì nó liên quan đến đạo đức của Đảng. Nhất là khi cán bộ, đảng viên có quyền lực nhưng bị suy thoái về đạo đức, khi quyền lực không đi đôi với sự kiểm soát thì chủ nghĩa cá nhân càng nguy hiểm. Nó là trở lực lớn nhất của chủ nghĩa xã hội.

Trên cơ sở nhấn mạnh tới sự nguy hại và biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, Hồ Chí Minh đã đề ra nguyên tắc để giải quyết hài hòa mối quan hệ giữa cá nhân và chủ nghĩa cá nhân là tôn trọng, tạo điều kiện phát huy những động lực cá nhân chính đáng của người lao động. Đây là nguyên tắc quan trọng bậc nhất trong đấu tranh phòng chống chủ nghĩa cá nhân, là hạt nhân để giải quyết hài hòa mối quan hệ giữa lợi ích cá nhân chính đáng với việc tuyệt đối hóa lợi ích cá nhân, coi thường lợi ích cộng đồng, dân tộc. Hồ Chí Minh dặn dò: đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không phải là “giày xéo lên lợi ích cá nhân”. Bằng tấm gương đạo đức ngời sáng của mình, Hồ Chí Minh là hiện thân sinh động của đạo đức cách mạng để cán bộ, đảng viên không ngừng học tập và noi theo; nâng cao ý thức, trách nhiệm phục vụ nhân dân.

Là một nhà chính trị hành động, Hồ Chí Minh đã đưa ra các quan điểm về chủ thể, nguyên tắc, phương pháp để quét sạch chủ nghĩa cá nhân trong Đảng nói chung và trong đội ngũ cán bộ, đảng viên nói riêng. Hồ Chí Minh đã nhấn mạnh: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc. Muốn việc thành công hay thất bại đều là do cán bộ tốt hay kém” [3, t.5, tr.309]. Do đó, đội ngũ này phải là những chủ thể trực tiếp, chủ động trong phòng chống những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân trong bản thân họ, trong nội bộ Đảng, trong chính quyền từ trung ương tới cơ sở.

Như vậy, có thể khẳng định tư tưởng Hồ Chí Minh về quét sạch chủ nghĩa cá nhân là hệ thống các quan điểm về nguồn gốc, nội dung, chủ thể, nguyên tắc và giải pháp phòng, chống, tiến tới loại bỏ hoàn toàn chủ nghĩa cá nhân để xây dựng đội ngũ cán bộ,

đảng viên đủ đức, đủ tài nhằm xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh, đáp ứng được với yêu cầu của sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa của Đảng và Nhân dân ta. Tư tưởng Hồ Chí Minh về quét sạch chủ nghĩa cá nhân có mối quan hệ biện chứng với xây dựng một nền chính trị liêm khiết. Người chỉ rõ: “Đối với Nhân dân, Chính phủ phải thi hành một nền chính trị liêm khiết” [3, t.4, tr.258], “*chính trị là*: 1- Đoàn kết. 2 -Thanh khiết từ to đến nhỏ” [3, t.5, tr.75]. Do đó, sự liêm khiết là yêu cầu tất yếu trong xây dựng hệ thống chính trị, đặc biệt là với công tác xây dựng Đảng về đạo đức, chống suy thoái đạo đức cho đội ngũ cán bộ, đảng viên.

3. Nhận diện và phòng chống các căn bệnh của chủ nghĩa cá nhân trong cán bộ, đảng viên hiện nay

3.1. Nhận diện các căn bệnh của chủ nghĩa cá nhân trong cán bộ, đảng viên hiện nay

Do tác động từ mặt trái của nền kinh tế thị trường, một bộ phận không nhỏ cán bộ đảng viên hiện nay, đặc biệt là ở đội ngũ những người có chức, có quyền, các căn bệnh của chủ nghĩa cá nhân có biểu hiện rất đa dạng và tinh vi. Chúng luân chuyển và biến hóa khôn lường trong đội ngũ cán bộ, đảng viên, phá hoại sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng, ảnh hưởng nghiêm trọng tới năng lực lãnh đạo và cầm quyền của Đảng. Dưới đây là một số căn bệnh mà chúng tôi cho là cơ bản, nổi bật nhất hiện nay.

Thứ nhất, bệnh kiêu ngạo, công thần: Trong tác phẩm Sửa đổi lối làm việc (1947), Hồ Chí Minh đã viết: những người mắc bệnh kiêu ngạo là những người “tự cao

tự đại, ham địa vị, hay lên mặt. Ưa người ta tâng bốc mình, khen ngợi mình. Ưa sai khiến người khác. Hễ làm được việc gì hơi thành công thì khoe khoang vênh vác, cho ai cũng không bằng mình. Không thèm học hỏi quần chúng, không muốn cho người ta phê bình. Việc gì cũng muốn làm thầy người khác” [3, t.5, tr.295]. Còn đối với bệnh công thần, Người đã phê phán: “Có những người cậy mình là “công thần cách mạng”, rồi đâm ra ngang tàng, không giữ gìn kỷ luật, không thi hành nghị quyết của Đảng và của Chính phủ. Thế là họ kiêu ngạo, họ phá kỷ luật của Đảng, của Chính phủ” [3, t.5, tr.326]. Trên cơ sở quan điểm của Hồ Chí Minh và thực tiễn đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân trong cán bộ, đảng viên, Nghị quyết số 04-NQ/TW của Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã chỉ ra các dấu hiệu nhận biết cụ thể của căn bệnh này, đó là: mắc các bệnh “thành tích”, háo danh, phô trương, che giấu khuyết điểm, thổi phồng thành tích, “đánh bóng” tên tuổi; thích được đề cao, ca ngợi; “chạy thành tích”, “chạy khen thưởng”, “chạy danh hiệu”...

Đây đều là những vấn nạn nảy sinh trong quá trình phát triển nền kinh tế thị trường, từ đầu óc tư hữu của một bộ phận cán bộ, đảng viên với lối sống hình thức, cầu thả, ba hoa. Những người mắc bệnh này dần dần xa rời lợi ích của Đảng và Nhân dân, họ sa vào lợi ích nhóm, lũng đoạn, kéo bè, kéo cánh, công kích cán bộ, gây mất đoàn kết trong Đảng, phá hoại Đảng từ bên trong. Hơn nữa, những kẻ mắc bệnh kiêu ngạo, công thần rất dễ phản bội Đảng, phản bội sự nghiệp cách mạng của Nhân dân nếu như lợi ích cá nhân của họ không được thỏa mãn. Do đó, họ dễ dàng trở thành công cụ

để các thế lực thù địch lợi dụng, chống phá lại Đảng và sự nghiệp cách mạng của Nhân dân ta. Vì vậy, nhận diện và quét sạch căn bệnh này khỏi tư duy và hành động của đội ngũ cán bộ, đảng viên là yêu cầu tối quan trọng và cần thiết trong công tác xây dựng Đảng về đạo đức hiện nay.

Thứ hai, bệnh quan liêu, tham nhũng: Trong tác phẩm *Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân* (1969), Hồ Chí Minh đã chỉ ra: “*Do cá nhân chủ nghĩa* mà ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hóa, lãng phí, xa hoa. Họ tham danh trục lợi, thích địa vị quyền hành. Họ tự cao tự đại, coi thường tập thể, xem khinh quần chúng, độc đoán, chuyên quyền. Họ xa rời quần chúng, xa rời thực tế, mắc bệnh quan liêu, mệnh lệnh...”. Hồ Chí Minh còn nhấn mạnh sự nguy hại của loại bệnh này: “Nhân dân rất thương yêu và quý trọng cán bộ, đảng viên. Nhưng nếu cán bộ, đảng viên quan liêu, mệnh lệnh, tham ô thiếu gương mẫu thì dân không tin, do đó làm nguy hại đến công tác của Đảng” [3, t.5, tr.527]. Những người mắc bệnh này có biểu hiện xa dân, không sát công việc thực tế; đối với công việc thì trọng hình thức, không xem xét mọi mặt, không đi sâu vấn đề. Do đó, quan liêu dẫn đến sai lầm trong hoạch định đường lối, chủ trương, thi hành chính sách của Đảng và Nhà nước; thiếu kiểm tra, giám sát công việc, dẫn đến lãng phí thời gian, tiền bạc của Đảng và Nhân dân. Quan liêu còn có mối liên hệ mật thiết dẫn tới bệnh tham nhũng – một trong những quốc nạn đang làm ảnh hưởng lớn tới sự tồn vong của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa.

Có thể khẳng định, tham nhũng là hiện tượng xã hội gắn với sự xuất hiện chế độ tư hữu, sự ra đời, phát triển của bộ máy nhà

nước, quyền lực nhà nước và các quyền lực công cộng khác. Đối với mỗi cá nhân, nhu cầu về lợi ích là yếu tố chủ quan dẫn đến tham nhũng. Khi yếu tố lợi ích kết hợp với sự lạm dụng quyền lực của những người có chức vụ, quyền hạn thì khả năng xảy ra tham nhũng rất cao. Hồ Chí Minh từng nghiêm khắc chỉ ra: “Vẫn còn một số cán bộ lạm dụng chức quyền, quan liêu, xa rời quần chúng, thiếu trách nhiệm trước quần chúng” [3, t.5, tr.681]. Biểu hiện cụ thể của căn bệnh này là: tham ô, lợi dụng chức vụ, quyền hạn được giao để dung túng, bao che, tiếp tay cho tiêu cực... Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Những tư tưởng, tác phong xấu mà Đảng ta yêu cầu mỗi cán bộ, mỗi đảng viên và mỗi người lao động cần phải chống lại là: chủ nghĩa cá nhân; quan liêu, mệnh lệnh; tham ô, lãng phí; bảo thủ, rụt rè. Đó là một cuộc vận động, giáo dục tư tưởng có ý nghĩa rất to lớn đối với sự nghiệp cách mạng của chúng ta ngày nay” [3, t.13, tr.71, 72].

Trong thời kỳ đổi mới, mặc dù Đảng và Nhà nước đã thực hiện nhiều biện pháp nhưng đến nay, “tình trạng tham nhũng, lãng phí còn rất nghiêm trọng với những biểu hiện ngày càng tinh vi, phức tạp, gây bức xúc trong dư luận, ảnh hưởng đến niềm tin của Nhân dân đối với Đảng và Nhà nước” [1, tr.185]. Bằng chứng là số lượng vụ tham nhũng ngày càng nhiều, sự thất thoát do tham nhũng ngày càng lớn. Ở cấp cơ sở thì có tình trạng “tham nhũng vặt”. Nếu như tham nhũng lớn thường xảy ra ở đội ngũ cán bộ cấp cao, cấp trung ương thì tham nhũng vặt xảy ra ở bộ phận cán bộ cấp cơ sở, mang ít quyền hành hơn. Đây thực sự là sự tha hóa đạo đức nghiêm trọng trong cán bộ, đảng viên. Cao hơn của tình trạng “tham nhũng vặt” là “văn hóa phong bì”

xảy ra hàng ngày, hàng giờ trong các cơ quan công quyền. Nó được diễn ra một cách tự nhiên, phổ biến, gây mất niềm tin của người dân vào đội ngũ cán bộ, đảng viên, làm băng hoại các giá trị đạo đức, phá hoại mối liên hệ giữa Đảng với Nhân dân. Do đó, “tham nhũng vặt” như những ổ mồi, nó tích lũy dần dần sẽ thành tham nhũng lớn, nếu không kiên quyết xử lý kịp thời, dứt điểm thì sẽ ảnh hưởng tới văn hóa lãnh đạo và cầm quyền của Đảng, tới vận mệnh của Đảng và sự tồn vong của chế độ. Nguy hại hơn nữa là sự tham nhũng không dừng ở lĩnh vực vật chất mà đã trở thành căn bệnh “tham nhũng quyền lực” theo quy trình “khép kín”, không có hồi kết: tham nhũng tiền để chạy quyền và có quyền lại tham nhũng tiền bạc nhiều hơn, rồi lấy tiền đó để chạy chức to hơn... Do đó, đấu tranh phòng chống chủ nghĩa cá nhân ở nước ta hiện nay cần tận gốc, triệt để xóa bỏ mọi hình thức tham nhũng.

Thứ ba, bệnh lạm quyền: Trong Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ, Hồ Chí Minh nhắc nhở: “Trong các cơ quan chỉ huy, chọn người phải đích đáng, quyền hạn phải phân minh, phải liên lạc mật thiết, hợp tác chặt chẽ, phải tuyệt đối tránh cái tệ lạm quyền, bao biện, xung đột, phù diện và suy ty không phụ trách” [3, t.5, tr.91]. Mặt khác, khi quán triệt *Nhiệm vụ của chi bộ ở các cơ quan* (1954), Người chỉ rõ: “Chi bộ phải dùng cách chính trị, giáo dục, đề nghị, giải thích, khai hội bàn bạc với quần chúng... Chứ tuyệt đối không được lạm quyền, mệnh lệnh. Phải nhớ rằng: chi bộ là một tổ chức lãnh đạo chính trị, chứ không phải là một tổ chức hành chính” [3, t.8, tr.454]. Như vậy, nguồn gốc sâu xa của bệnh lạm quyền là xuất phát từ lòng tham của con người. Cán

bộ, đảng viên mắc bệnh này là những kẻ tham chức, tham quyền lực, tham tiền bạc; cho nên, họ tìm mọi cách để moi tiền của Đảng, của Nhân dân, bao che, dung túng cho cái xấu, ưu tiên cho nhóm lợi ích riêng, chà đạp lên lợi ích chung của Đảng, của tập thể, miễn là có lợi cho họ. Bệnh lạm quyền thường có ở những kẻ có chức quyền, vai vế; cách dễ nhất để lạm quyền là sử dụng quyền lực để vơ vét và tác động đến lòng tham của kẻ khác để giúp chúng tham gia mau lẹ vào quá trình vận hành quyền lực để tạo ra vây cánh, “lợi ích nhóm”. Trên cơ sở tổng kết thực tiễn tình trạng lạm quyền trong đội ngũ cán bộ, đảng viên, Nghị quyết số 04-NQ/TW của Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XII và Quy định 205-QĐ/TW của Bộ Chính trị đã chỉ ra các biểu hiện cụ thể của căn bệnh này là sự thao túng trong công tác cán bộ, cụ thể là: chạy chức, chạy quyền, chạy bằng cấp, chạy tội... Sử dụng quyền lực được giao để phục vụ lợi ích cá nhân hoặc để người thân, người quen lợi dụng chức vụ, quyền hạn của mình để trục lợi...

Như vậy, bệnh lạm quyền đã đưa tới sự dung túng, bao che cho lợi ích cá nhân ích kỷ của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến chất lượng sinh hoạt của chi bộ đảng, phá hoại các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt trong Đảng, ảnh hưởng tới việc kiểm soát quyền lực trong hệ thống chính trị, làm tha hóa con người, đưa tới sự suy thoái đạo đức của bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, phá hoại mối quan hệ giữa Đảng với Nhân dân. Do đó, công tác xây dựng Đảng về đạo đức đứng trước nhiệm vụ phòng chống, hạn chế, ngăn chặn và xử lý nghiêm khắc các trường hợp cán bộ,

đảng viên lạm dụng quyền lực, phá hoại Đảng, gây ảnh hưởng lớn tới sự nghiệp đổi mới, phát triển kinh tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội của Đảng và nhân dân ta.

3.2. Một số giải pháp đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân trong cán bộ, đảng viên hiện nay

Thứ nhất, công tác xây dựng Đảng về đạo đức cần phải trở thành nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên, là vấn đề có tính quy luật trong xây dựng Đảng. Đảng Cộng sản Việt Nam cần xác định đây là vừa là giải pháp nền tảng, vừa là giải pháp đột phá để xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh nói chung, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên vững vàng về phẩm chất đạo đức và năng lực công tác nói riêng. Vì vậy, trên cả phương diện lý luận và thực tiễn cần quán triệt thực hiện tốt các vấn đề sau đây: 1) tăng cường kỷ luật đảng, tiếp tục thực hiện có hiệu quả cao nguyên tắc tự phê bình và phê bình, kiểm tra, giám sát và kỷ luật Đảng; 2) hoàn thiện hệ thống pháp luật và tăng cường tính nghiêm minh của pháp luật, đặc biệt trong công tác chống tham nhũng. Thực hiện chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí mạnh mẽ, thiết thực, hiệu quả và triệt để.

Thứ hai, phát huy vai trò tích cực, tự giác của quần chúng nhân dân trong việc phát hiện, nhận diện các biểu hiện tinh vi của các căn bệnh: kiêu ngạo, công thần; quan liêu, tham nhũng, lạm quyền để tăng cường hiệu quả trong phòng chống suy thoái đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên. Đây là giải pháp có tính tất yếu, thường xuyên, lâu dài trong đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân trong Đảng và xã

hội. Theo đó, cần tiếp tục xây dựng và hoàn thiện nền dân chủ xã hội chủ nghĩa gắn với đổi mới cơ chế, chính sách, biện pháp để nhân dân phát huy quyền làm chủ của mình. Như Hồ Chí Minh từng nhắc nhở: “Nhân dân ta rất yêu mến Đảng ta. Phải khuyến khích nhân dân góp phần xây dựng Đảng như: góp ý kiến với chi bộ trong việc tuyển chọn người vào Đảng, tuyển chọn cán bộ lãnh đạo. Làm được như thế, mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân sẽ càng thêm mật thiết” [3, t.15, tr.95].

Thứ ba, phát huy tính tích cực, tự giác của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Muốn vậy thì cán bộ, đảng viên cần phải:

(i) Nhận thức sâu sắc vai trò, tầm quan trọng và sự cần thiết của việc tự tu dưỡng đạo đức cách mạng theo tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh nhằm phòng, chống sự suy thoái về đạo đức và những lạm quyền lực trong Đảng, các cơ quan nhà nước và các tổ chức công quyền. Do đó, cán bộ, đảng viên phải không ngừng rèn luyện tính Đảng. Nếu như một Đảng yếu kém, thiếu tính Đảng thì là một Đảng hỏng. Nếu mỗi cán bộ, đảng viên thiếu tính Đảng thì chỉ là sâu mọt đục khoét, phá hoại Đảng dần dần từ bên trong. Nếu mỗi tổ chức cơ sở đảng thiếu tính Đảng thì ảnh hưởng tới sức mạnh tổ chức của Đảng, dẫn tới sự sụp đổ cơ chế và hệ thống bộ máy của Đảng. Do vậy, hàng ngày, hàng giờ Hồ Chí Minh đều yêu cầu cán bộ, đảng viên phải nghiêm túc rèn luyện và phát huy tính Đảng đến cao độ để chống quan liêu, tham nhũng, công thần, kiêu ngạo, lạm quyền... Cán bộ, đảng viên phải tự rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng, khẳng định nhân cách đạo đức của người chiến sĩ cộng sản. Nội dung này được thể hiện trong ba mối quan hệ sau: đối với

mình phải: nâng cao nhận thức và thực hành: “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư” [3, t.8, tr.133]; đối với Tổ quốc và Nhân dân phải: hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc và nhân dân, “việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh” [3, t.4, tr.51]; đối với việc phải: tận tụy, gương mẫu, “nêu cao tinh thần trách nhiệm” [3, t.12, tr.86], “bồi dưỡng tư tưởng tập thể” [3, t.15, tr.547], không ngừng nâng cao năng suất và chất lượng công tác.

(ii) Mỗi cán bộ, đảng viên cần nghiêm chỉnh, tự giác thực hiện các nguyên tắc xây dựng đạo đức cách mạng của Hồ Chí Minh, coi đó là nhu cầu tất yếu để rèn luyện bản thân. Đó là các nguyên tắc xây đi đôi với chống, tư tưởng đạo đức đi đôi với hành động đạo đức, lý luận luôn luôn gắn liền với thực tiễn. Muốn vậy, cán bộ, đảng viên phải không ngừng học tập, nâng cao trình độ lý luận, sáng tạo trong vận dụng các nguyên lý của chủ nghĩa Mác – Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn đời sống và công tác hàng ngày. Hơn nữa, trong sinh hoạt Đảng và khi phục vụ nhân dân, cần tự mình gương mẫu trong mọi việc, lời nói đi đôi với việc làm nhằm tạo ra uy tín và tấm gương cho quần chúng. Mỗi người làm được như vậy, mỗi tập thể làm tốt công việc của mình thì Đảng ta sẽ mạnh, sức mạnh của tập thể sẽ đánh thắng tư tưởng cá nhân chủ nghĩa, cách mạng vì thế sẽ hoàn thành mọi nhiệm vụ và thành công.

(iii) Cán bộ, đảng viên là người đứng đầu cần tiên phong, gương mẫu, xác định rõ vai trò, trách nhiệm của bản thân đối với chất lượng công tác xây dựng Đảng. Việc phát huy vai trò của người đứng đầu là một trong những giải pháp dài hạn mà Đảng ta

cần tiếp tục có kế hoạch, biện pháp thực hiện có hiệu quả trong thời gian sắp tới. Đây là giải pháp có tính bước ngoặt trong công tác đấu tranh phòng chống chủ nghĩa cá nhân, hạn chế đến mức thấp nhất sự tha hóa quyền lực trong việc nêu cao sự gương mẫu, trách nhiệm của người đứng đầu từng cơ quan, tổ chức công quyền. Do đó, yêu cầu về đạo đức cách mạng của đội ngũ này rất cao, công tác giáo dục, bồi dưỡng, nâng cao trình độ lý luận chính trị của họ cần được Đảng thực hiện có kế hoạch thực chất, hiệu quả hơn nữa; vấn đề này áp dụng đúng mức đối với từng loại cán bộ, chú ý đặc biệt tới đội ngũ cán bộ cấp chiến lược và đội ngũ lãnh đạo, quản lý kế cận nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng. Mặt khác, trong đấu tranh với sự chống phá của các thế lực thù địch âm mưu xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng thì vai trò định hướng tư tưởng của người đứng đầu càng quan trọng hơn bao giờ hết.

(iv) Phát huy vai trò giám sát của báo chí, truyền thông kết hợp với tăng cường hợp tác quốc tế về chống tội phạm tham nhũng. Vận dụng quan điểm của Hồ Chí Minh về phát huy, nâng cao vị thế của báo chí để chống chủ nghĩa cá nhân, Đảng và Nhà nước ta khẳng định rõ ràng, nhất quán vai trò của báo chí, truyền thông trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Nghị quyết số 04-NQ/TW của Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã nhấn mạnh nhiệm vụ: thực hiện tốt công tác truyền thông về phòng, chống tham nhũng. Đề cao vai trò, trách nhiệm của báo chí trong phòng, chống tham nhũng; khen thưởng, động viên những người làm báo tích cực, dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng; xử lý nghiêm việc đưa tin sai sự

thật, vu cáo, bịa đặt gây hậu quả xấu... Trên thực tế, báo chí cũng đi đầu trong việc lên tiếng nhiều vụ “bỏ nhiệm thân tốc” gây bức xúc dư luận ở một số ngành, địa phương... Nhiều “ung nhọt” trong một bộ phận cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và trong một số cơ quan công quyền cũng được các cơ quan chức năng vào cuộc xử lý kịp thời nhờ những thông tin được phát hiện, đăng tải trên các phương tiện thông tin đại chúng [6].

Trong hợp tác quốc tế chống tham nhũng, Việt Nam cần tiếp tục thực hiện tốt Công ước Liên hợp quốc về Chống tham nhũng. Trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0 và xã hội thông tin phát triển hiện nay, cần đặc biệt nâng cao hiệu quả của việc trao đổi, học tập kinh nghiệm chống tham nhũng với các nước trong khu vực như Hàn Quốc, Nhật Bản, Trung Quốc, nhằm góp phần hỗ trợ Chính phủ đảm bảo hiệu quả bền vững của các chương trình phát triển kinh tế - xã hội và chống tham nhũng, tiêu cực trong đội ngũ cán bộ, đảng viên có chức, có quyền.

4. Kết luận

Hiện nay, trước yêu cầu, nhiệm vụ mới của sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa, xây dựng Đảng về đạo đức phải trở thành công tác gốc của Đảng. Do đó, nhận thức và vận dụng tư tưởng quét sạch chủ nghĩa cá nhân của Hồ Chí Minh vào chống suy thoái đạo đức cho đội ngũ cán bộ, đảng viên phải được nhận thức và vận dụng trong mối quan hệ biện chứng với tư tưởng của Người về nâng cao đạo đức cách mạng. Muốn vậy,

cần nhận diện chính xác các căn bệnh cơ bản, nổi bật của chủ nghĩa cá nhân hiện nay như: bệnh công thần, kiêu ngạo, quan liêu, tham nhũng, lạm quyền. Trên cơ sở đó, phải thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm ngăn chặn các căn bệnh này để góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng như Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ XII đã xác định.

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [2] Đinh Thế Huynh, Phùng Hữu Phú, Lê Hữu Nghĩa, Vũ Văn Hiền, Nguyễn Việt Thông (đồng chủ biên) (2015), *30 năm đổi mới và phát triển ở Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [3] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, t 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [4] Bùi Đình Phong (2009), “Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân trong điều kiện Đảng cầm quyền”, Tạp chí *Tuyên giáo*, số 3.
- [5] Tạ Ngọc Tấn (chủ biên) (2017), *Từ điển Hồ Chí Minh học*, Nxb Chính trị quốc gia – Sự thật, Hà Nội.
- [6] Nguyễn Văn Hải, *Phát huy vai trò của báo chí trong phát hiện, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực*, <http://tuyengiao.vn/dien-dan/van-de-quan-tam/phat-huy-vai-tro-cua-bao-chi-trong-phat-hien-dau-tranh-phong-chong-tham-nhung-tieu-cuc-122142>, truy cập ngày 20 tháng 1 năm 2020.

